

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MERJELNIK BETENKÉNT ÉRTESZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közeleltár (városháza,
földszint 7. sz. ide küldendő
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdete-
sek.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A városi levéltárosok sérelme.

Magyarország levéltárosai 1910 január 9-én Budapesten összejöttek, hogy a belügyi kormány 166,000 sz. rendeletével közölt úgynevezett városi törvényjavaslat-tervezetben a levéltárnokokra vonatkozó sérelmek orvoslásának módozatairól értekezzenek. Tiltakoztak az ellen, hogy az 1883. évi I. t.-c. előírt minősítéssel bíró megyei levéltárosokkal szemben egy fizetési osztállyal alacsonyabb osztályba soroztassanak. Még pedig egy leendő törvény alapján, mely ma még nem is javaslat, hanem csak tervezet. Tiltakozásukat legfőképpen arra alapítják, hogy a négy középiskolai vagy négy polgári iskolai, avagy csupán igazolványos altisztai bizonyítvánnyal rendelkező kezelőszemélyzet a X. fizetési osztályba soroztassanak, holott még az irodaigazgató is a IX. osztályba kerül, kinek minősítése nem több, mint a kezelő-személyzettől kívánt minimum. Megaláztatásuknak tekintik a rendeletbeli intézkedést, mely az erkölcsi tekinteten kívül érzékeny anyagi károsodásukat is okozza; állásuk lealacsonyítását látják e rendeletben a levéltárak őrei, kik a történelem hű munkásai, sőt valamennyi saját városának hívatott történetírója. Kérelmük oda irányul, hogy a belügyi kormány a kérdéses rendeletet változtassa meg vagy végrehajtását függesse fel. Résztesítse őket a megyei levéltárosokkal hasonló elbánásban és sorozza be őket a IX. fizetési osztályba. Járjon el az 1904. évi X. t.-cikk és a 106,948—1906. B. M. utasításban foglalt rendelkezések értelmében. Hangoztatják egyébként, hogy a sérelmes rendelet ma törvényjavaslat-tervezeten alapulván, maga mint ilyen igen messze jár a törvényes alaptól, nem egyéb, mint törvénytelen forrásból merített oktroj.

Az összejövetelre én is meg voltam hívva és hogy még sem vettem részt az értekezleten, annak oka az, hogy az értekezletnek ily gyorsan történt összehívását nem tartottam célravezetőnek. Ez időszereint ugyanis egy távozni akaró miniszteriumtól és egy teendőtlül kéreseinke orvoslást nem találunk, bármily igazunk legyen is. Ennek dacára örülök, hogy tisztársaim részt vettek az értekezleten, mert legalább jelét adták annak, hogy nem hajlandók ebben a selejtes, a helyzetet nem ismerő törvényjavaslat-tervezetben belenyugodni.

Nézetem szerint, bár természetemnél fogva a békés irányzatot szeretem mindenben, a mi dolgunkban mégis abban a reményben vagyok, hogy nekünk nem kéri, hanem követelnünk kell a

méltányosabb fizető osztályzatba való sorolást. Elvégre is a levéltárosok óriási többsége elég magas képiséssel bír és semmiesetre sem sorolhatjuk egy fizető osztályba azokkal, akiknek állása nem kíván egyebet négy polgári vagy középiskolai osztály elvégzésénél. Ezt a nézetemet már régebben kifejtettem lapunkban és most is amellett vagyok, hogy a levéltárosok méltán kívánhatják, hogy kivétesse nekik abból az osztályból, melybe őket ezen szerencsétlen törvényjavaslat helyezi. A levéltárosok legtöbbje egyetemi képzettséggel bír, beszéli a ménét nyelvet, járatos a latin szövegek fordításában, heraldikában, oklevelek olvasásában, továbbá igen soknak jóhangzásu neve van a történetírásban és mindezekben kívül őrei a mult kincseinek, emlékeinek és levelesládáinak. Nem vonhatók tehát egy kalap alá azokkal, akik egy-két osztály kétes becsű bizonyítványaikkal az irodákba menekülnek és a szó legteljesebb értelmében kezelő és másoló munkát végeznek. Egyébiránt a törvény a főlevéltárosokat, levéltárosokat ki is veszi a kezelő személyzetből, azok a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek szavazattal bíró tagjai és mint ilyenek rangban elbátt állanak, mint azok, akiket egy fizetőosztályba sorozza a tervezet.

Engem a tervezet nem érint kellemetlenül, mert Debreczen sz. kir. törvényhatósági bizottsági közgyűlése oly javadalommal talált el az új fizető szabályzatban, amely megfelel a vármegyei levéltárosok javadalmainak. Vannak városok, ahol szintén nagyobb a levéltárosok fizetése, mint ahogy azt a tervezet kontemplálja. Ennek dacára is igazságtalannak és szégyenletesnek tartom a tervezetet, mely sok kartársamat fájón érinti és nemcsak anyagilag, de erkölcsileg is kellemetlenül érinti. És éppen azért kérek szívvel osztozó aggodalmaikat és részt kérek sorsuk megjavításának munkásságában.

És ha a politikai viszonyok javulnak, nem is szabad ölbetett kezekkel várni a bekövetkező katasztrófát, hanem férfias önzetellel és bátor fellépéssel kell visszautasítani ezt a tervezetet és azon lenni, hogy az törvényerőre ne emelkedjék olyan formájában, mint ahogy most látjuk. Mert még van idő a helyzet szanalására, ha azonban elkűnk, évtizedek mulva sem javíthatunk helyzetünkön. Akik tehát a mozgalmat megindították, azok legyenek résen és a kedvező pillanatban hívják előre a levéltárosokat az egyöntetű munkára.

Koncz Ákos.

Egyébként a levéltárosok a következő memorandumot intézték a belügyminiszterhez:

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur!
Kegyetlen Urunk!

Magyarország törvényhatósági jogal felruházott városainak levéltárnokai egy nemcsak méltányos, hanem egy minden tekintetben indokolt és jogos kérelemmel járunk Nagyméltóságod kegyes színe elé, amelynek elbírálását és sűrűsen való orvoslását igazgyszeretettel bizzuk.

A törvényhatósági levéltárnokokon bizonyára akaratlan tolhíbaból, vagy talán a nyomdai szedő tévedéséből nagy sérelem esett és kiáltó igazságtalanság történt.

Az 1909. évi 166.000. számú B. M. rendelet célja volt a városi tisztviselők sanyaru sorsán segíteni, amely célt a hivatkozott rendelet — míg a legtöbb tisztviselői állásnál elérte, addig nekünk levéltárnokoknak vesztünkét és lealacsonyításukat idézte elő, midőn a magasabb képzéssel és olyan fontos és felelősségteljes munkakörrel bíró törvényhatósági levéltárnoki állást a semmi — vagy legfeljebb 4 polgári osztályt kívánó képzéssel bíró iktató-kiadó és irattárnokokkal azonosította a X-ik fizetési osztályba lesorozta, illetve lefokozza, és az eddig élvezett magasabb fizetésről segítség helyett, nem csak jóval kisebb fizetésre szorítja le, de állásunkat az eddigi közbecsülésben és tiszteletben állott magasabb polcra a kezelő, illetve az irnoki nivóra süllyeszti le.

Ezen lefokozás nemcsak nagymérvű anyagi károsodást hozna reánk, amennyiben már első sorban elesünk az 1909. évre utalványozott állami segélytől, hanem egyenesen kérdésessé teszi megélhetésünket és családaink tisztességes eltartását. Ez nem segítség, hanem érdemtelen büntetés és hivatali állásunk lealázása.

Igazságunk bizonyítékául nem méltányolást kérő indokokat akarunk felhozni és Nagyméltóságod bölcs és igazságos elbírálása alá bocsájtani — noha ilyenek is bőven vannak.

Az 1904. évi X. t.-c. illetve a 62.000—904. sz. B. M. rendelettel, az ugyanolyan képzéssel bíró vármegyei levéltárnokok a IX-ik fizetési osztályba soroztattak, pedig ezeknek munkakörük jóval csekélyebb, mint a törvényhatósági városi levéltárnokoké és ezek már két év óta országos mozgalmat indítottak meg a VIII-ik fizetési osztályba leendő sorozásuk érdemében, tehát ők még a IX-ik osztályba lett sorozásukat is nehézményelik.

De méltánylást és megfontolást érdemel ezen érdemtelen lefokozással kapcsolatos szomorú, de mégis humoros beállítható azon körülmény, hogy a mától kivezendő és a X-ik fizetési osztályba besorozott levéltárnok azon szomorú meglepetésben fog részesülni és abszurd helyzetbe fog jutni, hogy az alája rendell al-levéltárnok, sőt az irnoki minősítéssel bíró irattárnok segédjének — szolgálati éveit alapján — ugyanegy rangban nagyobb javadalmazása lesz, mint magának a hivatal főnökének, a város főlevéltárnokának, pedig amannak képessége 4 polgári osztály, a levéltárnoké pedig érettségi vizsga és nem kicsinyelhető

tudást és képzettséget kívánó tudományos jellegű levéltárnoki szakvizsga.

Hát miért sorozza a t. rendelet egyedül a magasabb képzettségű levéltárnokokat az alája rendelt és képzéssel alig bíró segédjével és kezelő hivatalnokával egy osztályba és rangba? Miért tesz különbséget az 1904. évi X. t.-c. nagyon helyesen és igazságosan a vármegyei levéltárnokok osztályozásánál, midőn a levéltárnokot a IX-ik, az allevéltárnokot, irattárnokot, iktatót-kiadót a X-ikbe sorozza. Miért tett különbséget a rendelet más hivatalnok állásoknak? Miért sorozta a főszámvevőt, főügyészt, főorvost, főmérnököt magasabb osztályba mint az alszámvevőt, alügyészt, alorvost és almérnököt, holott ezen tisztviselők egyforma képzéssel bírnak a főjelleggel bíró tisztviselőkkel, egyedül csak bennünket levéltárnokokat nyomott le egyosztályba az alája rendelt al-levéltárnokokkal és horrendun dictu a semmi képzéssel nem bíró irnok-iktatóval és kiadóval.

De hogy a rajtnak elkövetett sérelem nagyságát még jobban megvilágítsuk, hogy a 166.000. számú B. M. rendelet lefokozásunkra vonatkozó részének tarthatatlanságát és azt, hogy ezen sérelmünk és lefokozásunk csak véletlen elnézésből vagy tévedésből történhetett, még kézzelfoghatóbbá tegyük, bizonyítja azon csodálatos tény, hogy míg bennünket képzett levéltárnokokat a X-ik osztályba tesz le, addig az alszámvevőket, akik legtöbbször képzésükkel 4 polgári iskola és ennek alapján magán uton megszerzett valamelyes zug kereskedelmi iskolának kétes jellegű végbizonnyítványa és az ennek alapján megszerzett államszámviteltani szakvizsga, mely szakvizsga bizonyára kevesebb tudást és intelligenciát feltételez, mint a gimnáziumi érettségi és levéltárnoki szakvizsgát tett levéltárnoké, amely nem egyedül a kétszerkettőnek tudásával merül ki, hanem nehez, idegen nyelveknek korrektt tudását és bírást követeli és ezen alszámvevőket főlénk a IX-ik osztályba sorozza.

De bámulatossabb még az, hogy a műhelyből vagy a pult mellől elmenekült és esetleg 4 polgári osztályt végzett, helyesen magyarul írni sem tudó irnokk, később a rokonság és komaság révén választás útján felerőszkolt, minden képzés nélküli ugynevezett irodaigazgató is főlénk a IX-ik osztályba soroztatott, akinek tevékenysége és munkaköre esetleg az irodaszerkezelésében és az irodákban foglalkozó irnokok és díjnokok ellenőrzésében merül ki.

De hangsúlyozzuk itt még azon figyelemre méltó körülményt is, hogy az említett és főlénk helyezett alszámvevők és aljegyzők előtt nyitva áll a haladás útja, mert az alszámvevőből lehet és lesz főszámvevő, az aljegyzőből lehet főjegyző, tanácsnok, míg mi levéltárnokok zsák utcában pályánk végállomásán vagyunk, mielőttünk nincsen fokozat, nincsen előbbre haladás.

Hát hol itt az igazság?!

De hagyjuk a méltányosságot és térjünk át a szerzett jog alapjára.

Az 1883. évi I. t.-c. értelmében a törvényhatósági levéltárnokoknak gimnáziumi érettségi és

kamatértés orsz. betegápolási pótdadó után 14 K 28 fil., idegen adó 23,458 K 95 fil., orsz. gazdasági munkás és cselédpénztár járuléka 955 K 20 fil., kése-delmi és iparkamarai illeték 13,506 K 42 fil., nyirviz-szabályozási járuléka 31,606 K 32 fil., kése-delmi kamat 530 K 61 fil., összesen 32,136 K 94 fil., tisztai ármen-tesítési járuléka 31 K 59 fil., községi adó 358,323 K 85 fil., utadói 127,913 K 58 fil., kamat 3438 K 36 fil., összesen 131,411 K 94 fil., kamattérítés 28 K 29 fil., ebadó 1839 K, ref. egyházi adó 50,810 K 80 fil., köz-alap 1750 K 93 fil., együtt 52,561 K 73 fil., végre-hajtási költség 22,904 K 65 fil.

— Hány levelet kapnak az uralkodók? A Matin-ek egy statisztikájá szerint a legnagyobb levelezése a pápának van. Minden napra átlag huszonkétezer-hétszáz levél, csomag és újság esik. Nagyon jelenté-kenyek hát azok a hivatalok, amelyek a postát elin-tézik és nem kevesebb mint negyven titkára van e hivataloknak. Átlag ötszáz levél esik minden titkára, ami még elég munkát ad. A második a sorban VII. Edvárd király, aki vagy három ezer újságot és ezer levelet kap naponként. A cár s a német császár csak vagy hatszáz levelet kap egy nap. Vilmos császár, nemkülönbön VII. Edvárd, a levelek tulnyomó részét maga olvassa el. elolvassa a válaszokat is mind. Az olasz király ötszáz levelet kap átlag naponként, a mi királyunk háromszázat és Vilma királyné ötvenet.

12,991. és 216.
1909. és 1910.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a légszeszgyár telepen készitendő gáztartály alapoziási s ezzel kapcsolatos munkák bizosítására zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

A költségkimutatásban feltüntetett munka 1910. év tavaszán vagyis március hó 1-én megkez-dendő s oly erővel folytatandó, hogy az 1910. áp-riilis hó 10-re teljesen befejezhető legyen. Megje-gyeztetik, hogyha a hideg idő folytán az építés-vezetéség a munka megkezdését később engedé-lyezné, ugy vállalkozó befejezési határideje ugyan-nyival fog megbosszabbittatni.

A terv, munkamennyiség és méretekimutatás, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban (Si-monffy-utca 2-b. II. em.) a hivatalos órák alatt (d. e. 8-1-ig, d. u. 3-6 óráig) megtekinthetők s ugyanott a kívánt felvilágosítások megadtnak.

Ajánlat csak az összes munkára fogadtatik el. Ajánlatot tehet minden kellő képesítéssel bíró iparos.

Ajánlattevő köteles az ajánlati összeg 5%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban bá-natpénzül f. év január hó 29-én d. e. 10 óráig a házépénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatá-hoz csatolni.

Ajánlat csak a város által kiadott szabványos ajánlati lapon és munkamennyiség kimutatással úrlapon egységárákkal tehető. Az egységárák tisztán, olvashatóan számmal kiirandók. Százalék engedményes ajánlatok el nem fogadtatnak.

Ajánlati lap és munkamennyiségi úrlap a vá-rosi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megszerezhetők 1 koronáért.

Az ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, általános és részletes feltételeket, helyi viszonyokat teljesen ismeri s magára kötelezőleg elfogadja.

A kellően felszerelt és lepecsételt írásbeli zárt ajánlatok a borítékban „Ajánlat a légszeszgyári gáz-tartály alapoziási s ezzel kapcsolatos munkákra” felirattal látandó el és folyó 1910. évi január hó 29-én déli 1/2 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be s ugyanaz nap d. e. 11 órakor a városház nagy termében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, ezen hirdetménynek és felté-teleknek meg nem felelő, kellően fel nem szerelt távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a végleges dön-tésig kötelezettségben marad.

A városi Tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munká-latokat más uton bizosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir város Tanácsának 1910. évi január hóban tartott üléséből.

A városi tanács.

18,929/1909. szám.

Tenyészbika árverési hirdetmény.

A Debreczen városi Törzsgyűléből eladásra ki-jelölt 12 darab bikának nyilvános árverésen eladása elrendeltetvén, ezen árverésre határnapul 1910. év január hó 17-ik napjának d. e. 9. óráig a debreczeni országos baromvásártérre tüzett ki.

Miről a venni szándékozók azzal értesítettnek, hogy ezen eladásra kijelölt bikák a Város epreskerti telepén előzetesen megtekinthetők.

Debreczen, 1909. évi december hó 30-án.

A városi Tanács.

ŐS DEBRECZEN

❀ Elbeszélések Debreczen multjából. ❀

A fővárosi és vidéki sajtó által szere-tettel és elismeréssel fogadott munka, mely érdekesebbnél-érdekesebb történeteket beszél el Debreczen mult-jából. Szép kiállításban kapható a szerzőnél (Városház, földszint 7. sz.) három koronáért. Gyűjtők 6 példány után egy tiszteleti példányt kapnak. Tanítézetek, tanulók, városi tiszt-viselők 2 kor. 40 fillérért szerze-ri ~~~~~ hetik meg a munkát. ~~~~~